

Betekintés egy laktanyába

Egy időben a titokzatoság homálya lengte körül a magyar néphadsereget. Duzadó kebellet hivatkoztunk rá, tömtük bele a pénzt, de tulajdonképpen alig volt fogalmunk a laktanyakapukon belüli életéről. Hogyan töltik ott napjaikat sorköteles fiatalok? Alkalmas-e honvédségünk arra, hogy szükség esetén szocialista hazánk

védőpajzsa legyen? Elég korszerű-e katonáink felszerelése? Feleletként ezekre a kérdésekre, nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, ma bennsőséges a honvédség és a lakosság kapcsolata. „Főnt” és „lent” egyaránt elfogadott vélemény, hogy a népek joga van tudni, miként használják fel azt a pénzt, amit hazánk védelmére fordít az állam. A napokban azért hívták meg ismét a napilapok, folyóiratok képviselőit az egyik alföldi laktanyába, hogy nyilvánosságot kapjon mindaz, ami tanúsítgatja: a Magyar Népköztársaság nem érheti készületlenül semmilyen ellenséges támadás.

Már a honvédelmi miniszter fogadására kivezényelt díszegység katonáinak fegyelme, magabiztossága is rendkívül megkapó volt. Utána a három óra hosszát tartó technikai bemutató csak fokozta az újságírók elismerését. A laktanyaudvar salakján kifogástalan rendben sorakoztak azok a harciasztati eszközök és felszerelések, amelyek szakértők szerint — tekintve, hogy a Varsói Szerződésnek hazánk is tagja — a lehető legkorszerűbbek.

Miközben a feszes tartású, markáns őrnagyok és alezredek egymásután, pattogó szavakkal és fölényes hozzáállással bemutatják a bonyolult műszereket, volt olyan érzésem, mintha dicsekednének. Később a közvetlen beszélgetések alkalmával azonban beláttam, nem dicsekvésről van itt szó. Az őszinte kitarulkozással a parancsnokok azt szeretnék elérni, hogy Szeged és Miskolcon, gyárban és térszében, vagy hivatalban mindenki tudomást szerezzen néphadseregünk magasfokú felkészültségéről.

Az avatlatlan föl nem foghatja, milyen lenyűgöző technika szükséges például egy szárazföldi hadsereg mozgásához. A vaksötétben is „látó” villámgeppuska, a lokátoros vezényletű gyors-tűzű légharóító ágyú, a félelmetes negyven csöves sorozatvető, a lánctalpas hírközpont, a nagy pontosságban célba találó rakéta, meg a többi sok-sok harciasztati kellék élénk érdeklődést váltott ki. Kérdések sokaságát tették fel a fényes parolinú főtisztoknak, akik készségesen válaszoltak.

Tréfában sem volt hiány. A lapszerkesztők és tudósítók például izgatottan figyelték a működés közben is bemutatott műszereket. A vegyvédelmi részlegnél népes csoport állta körül a magyarázó fiatal őrnagyot. A sugárjelző készülék azonban sipolni és villogni kezdett, mire a honvédelmi miniszter derűtséget kelte megjegyezte: „Érdekes, amint újságírók közelednek, a készülék rögtön jelzi a veszélyt.” Amikor arra a kérdésre, hogy a gyorstűzű légharóító ágyúhoz vajon mit szólnak a mi repülőink, a vezérezredes így válaszolt: Szerencsére ők nem tudnak erről véleményt alkotni. Később egy új szállítógépkocsi

előtt elhaladva az illetékes katonai szakértő kijelentette, hogy ez ma a világ legjobb ilyen fajta autója, majd kacsintva hozzátette: ebből legfeljebb tíz százaléknyi hazafias túlzást számíthatunk le.

Az ötvenes évek elején épült laktanyát a technika fejlődésével párhuzamosan korszerűsítik. Az egyik épületben csak néhány napja fejeződött be az átalakítás, a nagy hodályszerű hálótermeket takarosabb szobákra osztották, mert ezekben a katonák otthonosabban érzik magukat. Az oktatóterem technikailag kifogástalanul felszerelt, szemléltető eszközei gombnyomásra működnek. A KISZ klubban repül a szabad idő, itt tévével, magnóval, lemezjátszóval lehet szórakozni. Aki olvasni akar, az négyezer kötet könyv közül válogathat. Igaz, a „sorállomány” tagjai még mindig nem időmilliomosok, pedig egy-egy gyakorlat után legtöbbször már nem vödörrel és seprűvel, hanem gyorsabb módszerekkel pucolják meg a gépkocsikat.

Délutáni előadásban meleg hangon beszélt a sarzi nélküli fiatalokról Czinege Lajos elvtárs. Mint mondotta, nem valamiféle örömkatonák ők, de igenis értik, miről van szó, tudják, miért van szükség a 24 órás laktanyai életre és komolyan veszik feladatukat. Öt év alatt 250-ről 1050-re nőtt a kiváló egységek száma a hadseregben. Sok honvéd olyan gyakorlott szakmunkássá válik itt, hogy leszereléskor szinte sorba állnak értük a vállalatok megbízottai. Példáan helytálltak az ideai árvízvédelemben is. Kimentettek a veszélyből 1,5 ezer embert, leraktak 1,5 millió homokzsákot, építettek 53 kilométernyi kövesutat. A katonák 306 ezer munkanapot dolgoztak összesen. És a helyreállításnál is ott voltak: a Szabolcs megyei négy legnagyobb kirakóhelyről a néphadsereg tagjai szállították helyszínre az építőanyagot, sőt 33 házat is felépítettek.

„A Szamosköz és Szeged térsége — mondotta a honvédelmi miniszter — jó iskola, erős próbátétel volt katonáink és parancsnoknők egyaránt. Akik ott helytálltak, azok képesek a pokol minden ördögével szembeállni.” S a látottak alapján ehhez csak annyit tehetünk hozzá: egyetértünk a megállapítással.

F. Nagy István

Válaszol az illetékes Nagyobb óvatossággal

Lapunk október 3-i számában A pénz körbejár címével jelent meg egy cikk az áramszolgáltató vállalat munkásairól, akik vezetékek

építés közben kárt tesznek a terményekben.

A cikkre Hörömpő József, az áramszolgáltató vállalat üzemigazgató-helyettese válaszolt. Egyetért a leírtakkal. A többmázsás oszlopok mozgása azonban — mint írja — csak darus kocsival történhet és azoknak a terepre való beállítása sok esetben a termények tönkretételével jár. Az elpusztult terményekért kártérítést fizetnek. Az építés előtt rendszeresen tájékoztatják az érdekelteket tanácsokat és tészeket. A gépkocsivezetők többsége nagy gondot fordít a helyszín épségének megővására, de előfordul, hogy így is kárt okoznak. A cikk hatására újabb figyelmeztették a dolgozókat a fokozott óvatosságra.

Olasz könyvkiállítás Szegeden

Négy évvel ezelőtt, 1966-ban magyar könyvkiállítás nyílt Olaszország két nagyvárosában, Rómában és Milánóban. A nagy érdeklődéssel fogadott bemutató vizsgálatok és Olasz Köztársaság is elküldte Magyarországra legszebb kötetek válogatását, amelyet előbb Budapesten mutattak be, majd most Szeged érdeklődő közönsége elé tartak.

A Móra Ferenc Múzeum kupolatermében, illetve a Somogyi Könyvtár folyosóján tegnap, csütörtökön délután megnyitott kiállítás darabjait az olvasók széles rétegének érdeklődése szerint válogatták össze.

Számos szép példány reprezentálja az itáliai nyomtatott művészeti könyveket. Ezek egyrészt egy-egy festő, szobrász életművét mutatják be, másrészt a történelmi városok portréját rajzolják fel színes, illetve fekete-fehér felvételeken. Mint Manrico Fiore, az Olasz Köztársaság budapesti nagykövetségének kulturális attaschéja a kiállítás megnyitása előtt tartott tájékoztatójában elmondotta, a művészeti kiadványokat mindenki számára szóló szépségük, illetve nyomdai előállításuk rangossága miatt mutatják be ilyen nagy számban.

Sok kötet képviseli Olaszország mai íróit, költőit;

csakúgy mint a színház- és zeneművészet most elő itáliai jeleseit.

Hasonlóképpen gazdag a gyűjtemény ifjúsági anyaga, amelyben az olasz gyerekek számos kedvelt olvasmánya megtalálható. A tudományos és technikai munkák között elsősorban népszerűsítő köteteket tárnak a magyar olvasók elé.

Az érdeklődők számára azonban hazai irodalmunk néhány darabjának olasz fordítása okozza a legnagyobb szellemi izgalmat. Többek között Ady Endre, Balázs Béla, Bartók Béla, Déry Tibor, Illyés Gyula, József Attila, Lukács György, Molnár Ferenc írásainak olasz változata található meg a kiállításon — a többi kötet színvonalához méltó nyomdai kivitelben.

Az olasz könyvkiállítás megnyitásával egyidőben egy rendkívül érdekes, a magyar-olasz kapcsolatokat bemutató gyűjtemény is látható a Somogyi Könyvtár olvasótermében. E válogatás számos olasz nyelvű könyvről, ról, illetve tartalmazzák azokat a tanulmányokat, cikkeket, amelyek jelen éveinkben idézték meg a régebbi és a mai Itáliát.

A könyvkiállítást Papp Gyula, a szegedi városi tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg.

A. L.

Meghalt dr. Pálffy György

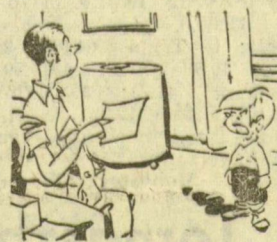
Szeged történetének krónikásai a város felszabadulásának 20. évfordulóján, majd ezt követően is több-fajta kiadványban megörökítették dr. Pálffy György emlékét. Lapunk hasábjain szintén méltattuk szerepét, amellyel megkönnyítette Szeged felszabadulását.

A város reakciói urai elmenekültek, az 1944. október előtti adminisztrációból egyedül ő maradt a helyén, mint Szeged legmagasabb rangú tanácsnoka. Realista szemléletéből fakadóan titokban követeket küldött a közeledő szovjet csapatok előőrséhez és közölte: a városban nem lesz ellenállás, kész személynél is résztvenni a rend helyreállításában.

Az első felszabadító szovjet tisztek őt keresték, s Pálffy György lett a felszabadult Szeged első polgármestere. Éveken át aktív részese volt a város újjáteremtésének: akkor a Szabadság Erdemrend ezüst fokozatával tüntették ki, majd Szeged felszabadulásának 20. évfordulóján kapta meg a Munka Erdemrend bronz fokozatát.

Feleségével, Radnóthy Évával szatymazi házában élte utolsó éveit. Tegnap, hosszas, súlyos betegség után 66 éves korában meghalt. Emlékét megőrzi Szeged történelme.

LOGIKA

— Minek tanuljak én meg szépen írni, amikor orvos akarok lenni.

Ifjúság a békéért

A Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottsága tegnap, csütörtökön délután tanácskozásra hívta össze néhány szegedi középiskola és felsőfokú oktatási intézmény diákjait, s az üzemi KISZ-szervezetek képviselőit. Az anketon részt vett és vita-indító előadást tartott dr. Kovács Dezsőné, az Országos

Béketanács alelnöke. Az ifjúság szerepe a békében folytatott harcban című előadás igen sok gondolatébresztő, aktuális problémát vetett fel. Az anketon résztvevő fiatalok saját véleményükkel, valamint munkanaketon részt vett és vita-indító előadást tartott dr. Kovács Dezsőné, az Országos

Új filmek

Szerelmesfilm

„Így egybeírva a szerelmesvers analógiájára készült. Enyhén nagyképu, és alkalmas arra, hogy az emberek felfigyeljenek rá és megjegyezzék.” A nyilatkozat Szabó István író-rendező, némi magyarázat, hiszen a filmről velencei sikere után az érdekes címe elsősorban, felkelti a néző érdeklődését. Nem hiába.

Talán a kitűnő rendező szerénysége teszi, tény: Szabó István filmes látásmódja,

tájékozódása, személye körül nem hullámszik olyan szenvedélyes vita, nincs az a publicitás, mint ami például a Jancsó-filmeket jellemzi. Nemzetközi sikereit leplezetlen örömmel vesszük tudomásul, leírjuk-megszínezzük, de valahogy kevesen tudják: Szabó István az utóbbi esztendő legeredményesebb magyar filmrendezője — már amennyire a fesztiváltrófeák támpontot nyújthatnak ilyesfajta kinyilatkoztatásra. Három rövidfilmje, három nagyjelmje ugyanennyi nemzetközi siker. A Koncert Oberhausen-ben és Amszterdamban, a Variációk egy témára Budapest, a Te Cannes-ban, Toursban és San Franciscóban szerzett elismerést, díjat, nagydíjat; az Álmodozók kora a locarnói Ezüst vitorlát, az Apa a moszkvai nagydíjat nyerte, a Szerelmesfilm pedig a velencei kritikusok választotta öt legjobb közé került (idén nem osztottak díjakat az olasz városban). Mit csinál Szabó István: közönségfilmet vagy művészfilmet? (Tudniillik a kettőt ma még szemfényvesztés nivellálni.) Ez a kérdés, ami a fogadtatásban ha nem is perdöntő, eligazító lehet.

A Szerelmesfilm már-már meggyőző érv: Szabó István mindkettőt csinálja. Meglehetősen biztonságosan érzi a felső határt, amíg a néző túrelmé követni tudja a szakma kísérletező megszállottját (bár a Szerelmesfilm kissé túl merészkedik, Lőrinc

József kamerája rajta feledekezik, elgyönyörködik az utalásokon) — ugyanakkor önmaga teljesességét adja, nem sajnálva elemezni a lélektani motivációkat. Gyerekszerelm születése, tavasza, elmúlása a film. Jancsi és Kata kéz a kézben járják ki az élet iskoláját; a német megszállás éveiben, a rettegő szülők közelségében megsejtve valamit a nyomorból, megaláztatásból, a felszabadulást követő esztendő lendületének el-elcsabaduló ideológiájából, hogy a felnőtt korhoz érve már okosan csodálkozzanak rá 56-ra. A lány kimegy, a fiú marad. A film konkrét cselekménye tíz esztendővel későbből indul: Jancsi finom levélváltások biztatására kiutazik Katához.

Az utazás élménye (miközben mozaikszerűen derül fel a múlt) és a találkozás késleltetett, ám annál viharosabb öröme érzékeny hangulati ellenpéke az egymással töltött napok kétségeinek, vívódásának, az elodázhatatlan konzekvenciának: mi lesz velük, hogyan tovább. Bár a kezdő képsorokból már tudjuk, a testvér szerelmem csak emlék marad, a fiatalok dilemmáiban mégis szorít értük a néző. Bálint Andrást a Szabó-filmek markáns énhőse és Halász Judit önnvi finomsággal összekacsintó csinnnyel, törengéssel tölti fel szerepét, ahogyan a szerelmes végzetlen gazdag kódexei leírják — ha valaki beleírta.

N. I.

NAPI KISLEXIKON

a víz- hálózatról

Szegeden a vízfogyasztás napi maximuma jelenleg 40 ezer köbméter körül van. A gyors iparfejlődés és a lakosság számának növekedése következtében a távlati tervek szerint 2000-re eléri a 120 ezer köbméter.

● A gépházak?

A város vizét jelenleg négy vízmű szolgáltatja. Egy gépház az özponti telepen, egy az Óthalmi úton van. A másik kettő: Újszegeden és az iparövezetben. Valamennyi vízmű az összefüggő városi hálózatba szivattyúzza a kutak vizét. A hálózat egységes rendszert alkot, melynek az az előnye is megvan, hogy ha valamelyik vízmű leáll, a többi pótolni képes a kiesést. Így a város egyetlen része sem marad víz nélkül.

● A tornyok?

A vízellátás gazdaságossága sokban függ a víztornyok számától. Ha elegendő torony van, a szivattyúknak nem kell a változó vízigényekhez alkalmazkodniuk. Nincs szükség arra, hogy a napi maximumot is ellassák, mert a tornyokban az éjjelente összegyűlt vízmennyiség napról visszakerül a hálózatba. A tornyok állandósítják a hálózati nyomást is. Egy Szeged nagyságú és jellegű (ipar stb.) városban a naponként termelt víz mennyiségének 20 százalékaival megegyező toronyterfogaatra lenne szükség. Ebből jelenleg 1500 van meg. A tarjáni, az újszegeden épülő és a még két tervezett torony már elegendő összterfogatallal rendelkezik majd a mostani vízfogyasztást nézve. De később több toronyra lesz szükség. Azokat a városban már nem lehet elhelyezni, városképi okokból sem. Dorozsmára. Mihálytelekre. Szőregre kerülnek majd. Többek közt azért is, hogy a közökeket Szegeddel összekötő vezeték esetleges hibája, javítása idején se maradjon víz nélkül például Dorozsma.

● Kettős rendszer?

Az új tarjáni víztornyban már két medence van. Az egyik 32, a másik 52 méter magas. Az alacsonyabb medencét az egyseges városi, a magasabbat a különálló tarjáni hálózathoz kapcsolják. Erre azért van szükség, mert a lakótelepeken a városi 3 helyett 5 atmoszférányomású vezeték vezetnek. tekintettel a magas házakra. Így — a kettős rendszerben — nem kell az egész városban emelni a nyomásszintet, amely évi 10–12 milliós ráfizetéssel járna.

Látogatás — először

Az Újszegeden épülő központi biológiai intézetet keresték fel tegnap, csütörtökön a most épülő intézmény jövőendő munkatársai. Straub F. Brúnó, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, az intézet főigazgatója vezetésével mintegy száz — többségében Budapestben élő — biológus tekintette meg az

építkezést, s ismerkedett az akadémia jó ütemben készülő tudományos bázisával. A kutatókat elkísérték útjukra családtagjaik is, akik hamarosan szegedi lakosok lesznek. A látogatáson részt vett Hajtás Árpád, a biológiai kutatóintézet menedzserigazgatója.